

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

ВІД "МОДЕЛІ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ" ДО "ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ" МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ВИЩОМУ ТЕХНІЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Єрмакова С. С. Теоретико-методичні засади моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів : [монографія] / С. С. Єрмакова. – Одеса : "In Press", 2011. – 358 с.

Парадигма розвитку вищої технічної освіти України у XXI столітті зумовлюється якісними характеристиками суспільства майбутнього. Професійна підготовка майбутніх фахівців має бути фундаментальною, базуватися на найповніших досягненнях науки, новітніх педагогічних технологіях випереджального розвитку творчої особистості майбутнього фахівця. У монографії висвітлено авторське бачення проблеми професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів за рахунок моніторингу професійної підготовки.

Концепція наукового дослідження є обґрунтованою й цілковито технологічною за параметром втілення у реальний навчально-виховний процес вищого технічного навчального закладу. Сутність концепції полягає в розумінні своєрідності самого процесу професійної підготовки у вищому технічному навчальному закладі та переході від "моделі контролю якості професійної підготовки" до "моделі забезпечення якості професійної підготовки" майбутніх фахівців у вищому технічному навчальному закладі за рахунок системи моніторингу професійної підготовки, вибудованого на засадах лін-освіти.

У дослідженні визнано виняткове значення якості професійної підготовки інженерних кадрів, інтеграції вищих технічних навчальних закладів України з світовим освітнім простором, особистісно-професійне призначення викладачів вищих технічних навчальних закладів в реалізації стратегічної мети України – євроінтеграції.

Відтак, варто наголосити на значній науково-методологічній цінності теоретичного матеріалу, представленого в розділі I "Теоретико-методологічні засади проблеми якості професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів". У ньому міститься ґрунтовний аналіз сучасних інноваційних наукових позицій вітчизняних та зарубіжних дослідників про процес професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів на засадах лін-освіти.

Непохитною є істина, що майбутні покоління досягатимуть успіхів лише тоді, коли впевнено стоятимуть на плечах своїх попередників. Саме тому у п. 1.1. пропонованої монографії значну увагу присвячено генезису розвитку ідеї професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів, що концентрований на підґрунті історико-педагогічних досліджень.

Вищі технічні навчальні заклади посідають провідне місце у структурі соціально-економічного розвитку суспільства. Від діяльності вищої технічної освіти значною мірою залежить процес створення найбільшого багатства держави – її інтелектуального потенціалу. Виходячи з якісних характеристик нової освітньої парадигми, логіка сучасного освітнього процесу у вищому технічному навчальному закладі вимагає по-новому оцінити значущість такого напрямку як "лін-освіта" у розумінні цілей, задач і змісту інженерно-технічної освіти, яка більше розширює свої цілі освіти і традиційні горизонти професійної діяльності як майбутніх фахівців-інженерів так, і викладачів вищих технічних навчальних закладів. Тому, у п. 2.2. окрема увага приділена якості професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів та окреслено змістове ядро готовності майбутнього викладача вищого технічного навчального закладу до професійної діяльності як результату професійної підготовки на засадах лін-освіти.

Професійна підготовка майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів з точки зору лін-освіти, є, на думку автора, системою неперервного бережливого навчання як домінанти професійної підготовки майбутніх фахівців, що спрямоване на постійне виявлення та знешкодження освітніх втрат для розвитку професіоналізму й творчості за рахунок "витягуючого" виробництва знань; з чим ми особливо погоджуємось.

Другий розділ монографії – "Теоретико-методичні засади моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів" містить досить коректне висвітлення наукового статусу понять "моніторинг" і "моніторинг професійної підготовки", розглянуто їх специфіку, сучасні стратегії застосування у вітчизняній та зарубіжній практиці та обґрунтовано педагогічний сенс моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів на засадах інтегративно-компетентнісного підходу.

Крім того, під час побудови авторської концепції основними методологічними принципами були обрані: принцип дидактичної інтеграції, (який визначає зміст професійної підготовки майбутнього

викладача вищого технічного навчального закладу й характеризується розвитком інтегративності дисциплінарних знань, мислення, умінням знаходити "синергетичні" рішення); принцип інтерактивного освітнього маршруту (має на меті: вибір форм, видів та методів самостійної роботи, інтерактивні способи професійної підготовки; дозволяє надавати потенційному майбутньому викладачу допомогу у проживанні проблемного і негативного досвіду професійної діяльності, дозволяє коректувати освітній процес згідно індивідуальних можливостей); принцип лін-навчання (за яким майбутні викладачі вищих технічних навчальних закладів мають змогу отримати досвід педагогічної діяльності одночасно з фаховою підготовкою без додаткових освітніх втрат та включає постійні моніторингові заходи професійної підготовки); принцип кайдзен спрямованості (передбачає "подвійний випереджальний розвиток" творчої особистості майбутнього викладача вищого технічного навчального закладу в межах трикутника "освіта-наука-виробництво").

Значною перевагою монографії є детальний аналіз результатів упровадження педагогічних умов формування готовності – як результату підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів до фахової діяльності. А саме: диверсифікація професійної готовності конкурентоспроможного викладача вищого технічного навчального закладу; провайдинг педагогічних інновацій у процесі формування готовності майбутніх викладачів до професійної діяльності; інтерактивні дидактичні засоби випереджувального розвитку творчої індивідуальності майбутнього викладача вищих технічних навчальних закладів; організація позитивного спілкування у підсистемі "викладач – науковець – майбутній викладач" як домінанта запровадження у ВТНЗ коуч-педагогіки.

Нам видається цілковито слушним міркування автора щодо своєрідності технології реалізації моніторингу професійної підготовки майбутнього викладача вищого технічного навчального закладу.

Загалом треба вітати появу в Україні ґрунтовної роботи, присвяченої нагальній проблемі дослідження вищої технічної освіти, зокрема моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів. Праця Єрмакової С. С., безперечно матиме практичне значення не лише для вищих технічних навчальних закладів, а й для ВНЗ іншого професійного спрямування, де впроваджують моніторинг професійної підготовки майбутніх фахівців. Побажаємо автору продовжити втілення всіх напрямків дослідження вищої технічної освіти: історії, сьогодення, перспектив та впровадження інноваційних дидактичних засобів випереджального розвитку майбутніх фахівців у трикутнику "освіта – наука – виробництво".

Грішин А. В.,
доктор технічних наук, професор